

JAARVERSLAG 2018 – Nederlandse Transplantatie Vereniging

Algemeen

Statutaire naam : Nederlandse Transplantatie Vereniging
Vestigingsplaats: Maastricht
Rechtsvorm: Vereniging

Bestuur

Voorzitter:	Mevrouw prof. dr. M.E.J. Reinders	Leiden
Secretaris:	De heer dr. M.J. Hoogduijn	Rotterdam
Penningmeester:	De heer dr. H.G. Otten	Utrecht
Lid:	Mevrouw dr. J.H. Annema	Groningen
Lid:	De heer prof. dr. H.G.D. Leuvenink	Groningen
Lid:	De heer dr. J. de Jonge	Rotterdam
Lid:	De heer dr. N.P. van der Kaaij	Utrecht

Doelstelling van de Vereniging

De doelstelling van de Vereniging bestaat uit het kwalitatief en wetenschappelijk op een zo hoog mogelijk peil brengen van de transplantatiegeneeskunde en de belangstelling hiervoor en de kennis hieromtrent zoveel mogelijk te bevorderen en te verbreiden.

Beleid ten aanzien van de doelstelling

De Nederlandse Transplantatie Vereniging (NTV) heeft tot doel het bevorderen van wetenschap en wetenschappelijke interactie, het optimaliseren van kwaliteit van zorg, orgaanvererving, orgaanallocatie, orgaantransplantatie en daarnaast het geven en ondersteunen van onderwijs en (na)scholing. Dit alles uiteraard specifiek op het gebied van de solide orgaantransplantatie, transplantatiegeneeskunde en de -chirurgie. De NTV werkt daarin nauw samen met de Nederlandse Transplantatie Stichting (NTS), die op haar beurt verantwoordelijk is voor de praktische uitvoering van het verwerven en de allocatie van weefsels en organen binnen Nederland.

Activiteiten in 2018

De NTV heeft in 2018 verscheidene wetenschappelijke en educatieve activiteiten georganiseerd. Van 15 tot 16 maart vond het jaarlijkse congres van de vereniging plaats, ofwel het Bootcongres. Het Bootcongres werd gehouden in de Doelen in Rotterdam en was voor het eerst in de NTV geschiedenis georganiseerd in samenwerking met de Belgische Transplantatie Vereniging. Het deelnemersaantal was ongekend hoog met in totaal 554 deelnemers waarvan het merendeel Nederlands. Het hoofdthema van het congres was 'Crossing Borders'. Verschillende bestaande en inmiddels afgebroken borders werden belicht door verscheidene genodigde sprekers, waaronder historische doorbraken in lever en nier transplantatie, nieuwe types orgaan donoren, innovatieve methodiek voor het voorspellen van afstotingen en borders tussen de patiënt en dokter. Daarnaast waren er vele abstract presentaties waarvan de kwaliteit uitzonderlijk goed was.

Op het Bootcongres werden als vanouds verschillende prijzen uitgereikt. Deze prijzen betroffen de prestigieuze Jon van Roodprijs voor het beste basaal wetenschappelijk promotie onderzoek, die gewonnen werd door Kirsten Geneugelijk van het UMC Utrecht voor haar proefschrift getiteld 'Indirect recognition of HLA epitopes in solid organ transplantation'. De midden carrière wetenschapsprijs ging naar Sebastiaan Heidt van het LUMC voor zijn bijdrage aan het veld oa met zijn onderzoek naar de rol van B cellen bij transplantaat afstoting. De verpleegkundige innovatie-kwaliteitsprijs werd gewonnen door Marion Wessels voor het project 'Voedings-supplementen na longtransplantatie: advies of verbod' en de Astellas Trans(p)la(n)t(at)ionele Research Prijs werd

uitgereikt aan Yvonne de Vries voor haar onderzoek naar de kwaliteitsevaluatie van levers op machine perfusie. De Novartis Transplantation Award voor het beste klinisch wetenschappelijke artikel van 2017 ging naar de onderzoeksgroep van Mariet Feltkamp voor een artikel dat de oorsprong van BK-virusinfecties in transplantatie patiënten beschrijft. De award voor het beste basaal wetenschappelijke artikel ging naar de onderzoeksgroep van Aiko de Vries voor een publicatie over diabetes mellitus na orgaantransplantatie. Nieuw dit jaar was de onderwijs innovatieprijs die werd gewonnen door de inzending van Teun van Gelder over educatieve filmpjes over geneesmiddelen. Het doel van deze prijs is om innovatieve initiatieven op transplantatie onderwijs gebied te stimuleren. Per 2019 zal de Chiesi prijs voor het beste idee in transplantatie aan de prijzenlijst toegevoegd worden.

In 2018 zijn 15 proefschriften gesponsord en zijn 3 scholingsbeurzen en 10 bootcongresbeurzen uitgereikt. Het aantal uitgereikte scholingsbeurzen is achtergebleven in vergelijking met voorgaande jaren en daarom maken we jonge onderzoekers en hun begeleiders graag nogmaals attent op de mogelijkheid om NTV sponsoring aan te vragen voor congresbezoek, een workshop of andere educatieve activiteit.

Het NTV bestuur heeft tijdens het bootcongres een wisseling ondergaan. Ed van de Graaf werd bedankt voor zijn inzet voor de vereniging gedurende de afgelopen jaren, in het bijzonder voor zijn bijdrage aan de organisatie van het Klinisch Review Symposium, de richtlijn Donatie na Euthanasie en als voorzitter van de LOTTO. Zijn opvolger is Niels van der Kaaij, hoofd thoraxchirurgie van het UMC Utrecht.

Het Klinisch Review Symposium werd dit jaar gehouden in Paushuize te Utrecht. Het thema van het symposium was matching, waarbij het in de ochtend draaide om HLA-matching met onder andere de buitenlandse sprekers Prof. Peter Nickerson en Prof. Vasilis Kosmoliaptsis. In de middag kwamen gecombineerde transplantaties en pancreas en DCD harttransplantatie aan bod.

De HLA educatiedag vond plaats in het Corpus Congres Centrum in Leiden en was georganiseerd door het HLA laboratorium Leiden in samenwerking met het Eurotransplant referentie laboratorium. Het plenaire ochtendprogramma werd gevolgd door break-out sessies in de middag over typering, antilichamen en stamcel transplantaties.

Financieel staat de vereniging er gezond voor. Er is een ruime buffer waarmee het voortzetten van alle NTV activiteiten gewaarborgd kan worden. Er is een nieuwe sponsor bijgekomen en er is extra sponsorgeld verkregen om een nieuwe NTV prijs ter stimulering van wetenschappelijke innovaties mogelijk te maken. Een uitgebreid overzicht van de financiën van de vereniging zijn te vinden in het financieel jaarverslag.

Het symposium van de Medisch Ethische Commissie zat dit jaar in een nieuw jasje. Ten eerste vond het symposium plaats op een nieuwe locatie, nl Grand Hotel Karel V, en daarnaast was er een interactief middagprogramma waarbij gelegenheid gegeven werd aan deelnemers om onderling te discussiëren over een aantal onderwerpen. Het thema van het symposium ging over nieuwe ontwikkelingen in stamcel en weefseldonatie en transplantatie.

Op de 3^e Young Professionals dag, gehouden in de Zilveren Vosch te Utrecht, werd aandacht besteed aan Young Professionals organisaties in het buitenland en aan het gebruik van social media. In de middag was er een workshop over groepsdynamiek. Daarnaast hebben de Young Professionals gewerkt aan een coaching programma voor jonge NTV leden en ideeën gelanceerd over het gebruik van social media door de NTV waarover meer informatie gaat volgen.

Op 13 februari heeft de Eerste Kamer ingestemd met het wetsvoorstel voor een 'Actieve Donor Registratie' (ADR) van Tweede Kamerlid Pia Dijkstra, waarbij mensen die géén orgaan donor willen zijn dit moeten aangeven op hun donorformulier. Aan deze nieuwe donorwet is jarenlang gewerkt door verschillende gezondheidsfondsen en patiëntenorganisaties en ook verschillende NTV-leden hebben zich actief hiervoor ingezet. De nieuwe wet zal in 2020 van kracht worden en NTV leden zijn actief betrokken bij de voorbereiding hiervan.

Van 11-13 oktober heeft het Basic Science in Transplantation congres van de ESOT plaatsgevonden in Rotterdam. De NTV was partner van dit internationale congres. Tijdens het congres werden de laatste ontwikkelingen op het gebied van fundamenteel transplantatie onderzoek belicht door internationaal gerenommeerde sprekers, waarvan een groot aantal van Nederlandse bodem.

De NTV participeert sinds enige jaren in het mentor-mentee programma van The Transplantation Society (TTS). Op het congres van in Madrid is de NTV-TTS mentor-mentee award uitgereikt aan Jesus Sierra Parraga en zijn begeleider van het Erasmus MC.

Ten slotte, het ledenaantal van de vereniging is in 2018 gestegen tot 699 leden. De website is in 2018 ruim 24.000 keer geraadpleegd.

Martin Hoogduijn, secretaris NTV

LANDELIJKE WERKGROEP TRANSPLANTATIE VERPLEEGKUNDE (LWTV)

In 2018 is de samenstelling van het bestuur als volgt:

Voorzitter	Marjo van Helden
Secretaris	Jose den Ouden
Penningmeester	Monique Mullens
Bestuurslid	Wendy Heijkens (commissie P&R en social media)
Bestuurslid	Coby Annema (NTV en commissie onderzoek)
Bestuurslid	Tally Norder (commissie educatie)

Het doel van de landelijke Werkgroep Transplantatieverpleegkunde (LWTV) is:

Het verenigen van verpleegkundigen die orgaantransplantatie en levende donatie bij volwassenen en kinderen als specialisme hebben, om te komen tot een verdere professionalisering van de transplantatieverpleegkunde en verbetering van de kwaliteit en continuïteit van de geboden zorg.

Bestuur en commissies

Ook in 2018 zijn er enkele wijzingen in het bestuur geweest. Glenda Bolt heeft een andere functie in het UMCG aanvaard en heeft daarom afscheid genomen van het bestuur. Zij is opgevolgd door Tally Norder, ook uit het UMCG.

Ivm het vertrek van Louise Maasdam was er ook een vacature voor PR& social media. Wendy Heijkens heeft dit nu op zich genomen.

De LWTV heeft eenmaal per jaar een algemene ledenvergadering, gekoppeld aan het bootcongres. De overige vergaderingen zijn bestuursvergaderingen, waarbij het bestuur twee keer per jaar live vergadert.

De commissie voorzitters zijn tevens bestuurslid.

Taken en verantwoordelijkheden van de verschillende bestuursfuncties zijn schriftelijk vastgelegd.

I.v.m. de AVG wetgeving is besloten dat alle correspondentie via bureau Gijtenbeek verloopt. Zij verzorgen al jaren de correspondentie van de NTV.

Commissie PR & Social media

Deze commissie heeft als doel ledenwerving, netwerken en PR voor evenementen te verzorgen. De commissie is actief op Facebook (onder landelijke werkgroep transplantatie verpleegkunde). De website wordt up-to-date gehouden door Henri van Zandvoort en heeft een besloten deel voor leden. De commissie houdt zich bezig met de promotie en organisatie van LWTV evenementen.

Commissie Onderzoek

De commissie onderzoek wil een bijdrage leveren aan de ontwikkeling van de transplantatieverpleegkundigen door middel van het stimuleren van wetenschappelijk onderzoek en kwaliteitsprojecten. De commissie zet zich in om leden te ondersteunen bij het uitvoeren van onderzoek. De commissie houdt actuele onderzoeken van leden, maar ook andere relevante onderzoeken in de gaten en deelt dit met de leden.

De commissie heeft, in overleg met de commissie educatie, in 2018 één keer een journalclub bijeenkomst georganiseerd. De kwaliteits-innovatieprijs 2018 ging naar Marion Wessels en Francis Hollander voor hun project over het gebruik van voedingssupplementen na transplantatie.

Commissie educatie

De commissie educatie en patiëntenzorg houdt zich bezig met bijscholing voor transplantatieverpleegkundigen en patiëntenvoorlichting. Doel is het verbeteren van kennis van de verschillende verpleegkundige beroepsgroepen door het organiseren van het dagsymposium.

In 2018 is besloten om de themamiddagen vanaf 2019 te laten vervallen. Ingezet wordt nu op een jaarlijks dagsymposium. Reden hiervoor is dat door de leden de voorkeur gegeven wordt aan één hele dag (bij)scholing

ten opzichte van twee middagen. Verder worden jaarlijks de Astellas workshop dagen georganiseerd. Afgelopen jaar is dit helaas niet doorgegaan. Voor mei 2019 staan de workshopdagen wel gepland.

Financiën

Monique Mullens heeft in 2017 financiële afspraken gemaakt met de penningmeester van de NTV, Henny Otten. Onder deze afspraken is vastgelegd wat de bestuursleden kunnen declareren met betrekking tot reiskosten voor vergaderingen en bijbehorend diner, hoeveel vergoedingen sprekers krijgen tijdens evenementen van de LWTV, en dat grotere uitgaven zoals begroot voor een dagsymposium of de workshopdagen alleen in overleg met Henny Otten plaatsvinden. De afspraken zijn schriftelijk vastgelegd. Bij iedere activiteit is vooraf contact met de penningmeester van de NTV over de gevraagde vergoedingen/onkosten. Dit werkt erg goed en zo kunnen alle afspraken ook nagekomen worden.

Congressen en symposia

Helaas hebben we dit najaar geen workshop voor verpleegkundige specialisten kunnen organiseren. Door wijzigingen in de regels voor sponsoring door farmaceutisch industrie kwamen we in tijdnood. Dat wil zeggen het duurde (te) lang voor een en ander helder was waardoor de gevraagde sprekers zich niet meer konden vrij maken.

Accreditatie

Accreditatie voor verpleegkundig specialisten (Accreditatiecommissie RSV) wordt per symposia/- themamiddag aangevraagd. Voor de journal clubs is in 2016 een nieuwe aanvraag ingediend waarbij voor meerdere bijeenkomsten nu accreditatie is geregeld, en voor zowel RSV als het kwaliteitsregister. Per jaar dient dit nu opnieuw te gebeuren en is in 2017 bijgewerkt.

Doelen 2019

Bestuursveranderingen plannen/voorbereiden.
Planning en organisatie van het dagsymposium in 2019.
Planning en organisatie van workshop verpleegkundig specialisten
Ledenwerving.
Onderhouden van de website.

HLA WERKGROEP NEDERLAND

De HLA werkgroep Nederland is een overlegorgaan van de Nederlandse laboratoria voor histocompatibiliteits-onderzoek en transplantatie immunologie. Zij stimuleert onderzoek, bewaakt de kwaliteit ervan en bevordert nationale en internationale contacten met soortgelijke organisaties. De HLA-WN is een onafhankelijke sectie van de NTV en adviseert in deze hoedanigheid gevraagd en ongevraagd het bestuur en de leden.

De HLA-WN heeft in 2018 tweemaal vergaderd, te weten op 19 april en 31 oktober, respectievelijk te Utrecht en Leiden.

Belangrijke onderwerpen op de agenda waren:

- Nationale richtlijnen:

Bij de jaarlijkse review van de nationale richtlijnen voor solide orgaantransplantatie zijn deze bijgesteld en hernieuwd vastgesteld voor de duur van 1 jaar.

- Dr. E. Spierings (UMC Utrecht) en Dr. S. Heidt (ETRL, Leiden) zijn de organisatoren van de internationale immunogenetica en histocompatibility workshop (IHIWS) en het 35ste European Immunogenetics and Histocompatibility Conference in 2021 te Amsterdam.

- Educatiedag: de jaarlijkse NTV-HLA educatiedag vond plaats op 1 november in Leiden. Met bijna 200 enthousiaste deelnemers vanuit Nederland en België werd deze meeting wederom bijzonder goed bezocht. De deelnemers konden kiezen tussen 3 interactieve workshops waar discussie werden gevoerd onder leiding van senior analisten met veel ervaring op de onderwerpen van de workshops.

- Landelijke studies:

2018 was het laatste jaar van het PROCARE consortium, gefinancierd door de Nierstichting en gecoördineerd door de Utrechtse groep (Otten), is een grootschalige landelijke studie naar het belang van HLA antistoffen bepaald middels solid phase technieken. Dit consortium is een mooi voorbeeld van samenwerking tussen klinici en de HLA laboratoria van Nederland en heeft geleid tot een groot aantal uitkomsten welke heeft geresulteerd in een aantal manuscripten. De beoordeling van het consortium was ook erg positief en mede daarom was het flinke tegenvaller dat het vervolg op deze samenwerking, PROCARE2, niet werd gehonoreerd door de Nierstichting Nederland (NSN). Omdat ook de Nierstichting inziet dat het van belang is om de opgezette infrastructuur van samenwerking en dataverzameling te behouden zal er nog een gesprek gaan plaatsvinden om te kijken of er financiering mogelijk is vanuit de NSN gezamenlijk met geld van VWS.

- In 2018 heeft de HOVON HLA-werkgroep de consensus richtlijn voor donorselectie bij allogene SCT afgerond en de finale versie van deze richtlijn voorgelegd aan de HOVON en aan de HLA-WN. De werkgroep heeft Arnold van der Meer als secretaris aangesteld en bedankt Eric Spierings voor zijn inzet de eerste jaren van deze werkgroep. De werkgroep is in 2018 ook doorgegaan met de richtlijnen voor de donorselectie met de focus op haplo type gematched donoren.

- De HLA-WN is betrokken bij de door het LONT opgestelde nationale richtlijnen rondom niertransplantatie.

- Om de samenwerking tussen de Nederlandse Transplantatie Stichting en de HLA laboratoria te formaliseren middels een nieuw contract is er door de HLA laboratoria een uitvoerige en gezamenlijke analyse gedaan van welke verrichtingen er nodig zijn in geval van solide orgaantransplantatie. Deze analyse welke in 1993 voor het laatst zo grondig was gedaan is nadrukkelijk afgestemd met de klinici vanuit het LONT en LOTTO. Helaas kunnen aangepaste “bepalingspakketten” nog niet toegepast worden omdat de benodigde financiën nog ontbreken; de NTS begroting was reeds vastgesteld en het contract voor 2019 tussen de NTS en VWS was al getekend. De pakketten zullen als uitgangspunt dienen voor toekomstige overeenkomsten tussen NTS en de HLA laboratoria.

Medisch Ethische Commissie (MEC)

De MEC, die qua samenstelling ongewijzigd is gebleven, is in 2018 twee keer bijeen geweest.

Bespreekpunten waren

- 1: samenstelling van de commissie,
- 2: vervolg ODE en
- 3: het organiseren van het jaarsymposium.

1: Rondom de samenstelling van de MEC is besloten dat het zinvol en logisch is ook een transplantatie coördinator met interesse in de ethiek in de MEC zitting te laten nemen. Hiervoor is contact gezocht met de TWN. Daar is besloten dat dr. Tineke Wind (TCer MUMC) deze rol per 1-1-2019 op zich zal nemen.

De MEC is daarnaast nog op zoek naar een jurist met specifieke interesse/kennis van donatie en transplantatie. Er is mogelijk een potentiële kandidaat gevonden.

2: Er is vanuit de NTS een nieuwe commissie samengesteld die een vervolg aan de landelijke richtlijn Orgaan Donatie na Euthanasie zal geven. Marion Siebelink zal namens de MEC hierin plaats nemen.

3: Het jaarsymposium van 22 november 2018 had als titel: 'Wat vragen we eigenlijk?'. Hieronder de terugblik. Daarnaast vraagt de MEC uitdrukkelijk alle NTV leden om met suggesties te komen voor een nieuw thema voor het symposium in 2019.

Terugblik op het jaarsymposium

Wat vragen we eigenlijk als we nabestaanden vragen om donatie van de organen van hun overleden dierbaren, die levensreddend zijn voor de ontvangers? En weer van een andere orde is die vraag wanneer we hen vragen om de hoornvliezen, huid, of nog complexer, herkenbare handen of gelaat van een dierbare te doneren om de kwaliteit van leven van de ontvanger daarmee aanzienlijk te verbeteren. Wat vragen we aan ouders van een kind dat stamcellen nodig heeft, om een donor te vinden? Wat vragen we aan een potentiële levende orgaandonor? Vragen we niet teveel? Is het stellen van al deze vragen wel ethisch te verantwoorden? En hoe zit het met de antwoorden?

Vier sprekers informeerden de toehoorders over de huidige stand van zaken op verschillend transplantatiegebied. Nelleke Richters bracht ons op de hoogte van de ins en outs van de organisatie van weefselvererving, -opslag en -transplantatie. Voor velen van ons die vooral bezig zijn met orgaantransplantaties, was dat nieuwe informatie. Robert Jan Wijdh hield een gloedvol en fraai geïllustreerd betoog over de vooruitgang en de mogelijkheden van corneatransplantaties. Professor Steven Hovius liet ons delen in de voorbereiding van een dubbele handtransplantatie, en de ongelooflijk complexe medisch-technische, psychologische, sociale en organisatorische aspecten daarvan, zowel aan de kant van de ontvanger als aan die van de nabestaanden van de donor. Annemarie Roelofs liet prachtige video-opnamen zien van mensen die een nier aan een onbekende gedoneerd hadden en hun overwegingen en emoties daarbij.

Na deze warming-up en de geïnspireerde discussies aan de lunchtafels bestond het middagprogramma uit groepsdiscussies over ethische dilemma's uit de praktijk, gepresenteerd en geleid door leden van de MEC. De deelnemers, die vanuit allerlei achtergronden met donatie en transplantatie te maken hadden, discussieerden over de volgende onderwerpen:

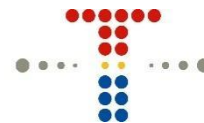
- *Wanneer stel je de vraag om weefseldonatie bij een DCD donor, als je bent begonnen met de vraag om organen?* Als de donor overlijdt langer dan 2 uur na afkoppelen van de beademing, komen de organen niet meer in aanmerking voor transplantatie, maar de weefsels nog wel. Je zou dus bij elke DCD donor in het eerste of tweede gesprek al moeten aangeven dat het kan gebeuren dat de orgaandonatie niet door kan gaan, maar dat het dan nog wel mogelijk is om weefsels te doneren. Het is moeilijk om het gesprek in het begin al zo complex te maken.
Als het in eerste instantie niet gevraagd is, vindt men het belangrijk dat ook bij later overlijden een donatie-professional de vraag om donatie van de weefsels stelt.
- *Wat vragen we aan de nabestaanden bij een composite tissue donatie, met als voorbeelden hand- of gezichtsdonatie?* Het gaat hierbij immers om een niet-levensreddende transplantatie, maar wel om een zeer complexe en ingrijpende operatie. Belangrijk is dat eerst door de professionals beoordeeld wordt of de donor in aanmerking komt, en vervolgens of hij/zij in het donorregister met ja vermeld staat. Vervolgens is

het erg belangrijk om met de nabestaanden alle details door te spreken. Dat het gelaat bij de ontvanger niet meer herkenbaar zal zijn als het gelaat van de donor. Dat de overledene opgebaard kan worden, dat een masker gemaakt wordt van het gelaat of een prothese van de handen/onderarm. Het blijkt dat men deze vraag veel moeilijker vindt dan het vragen om 'onzichtbare' interne organen. Orgaantransplantatie kan in het geval van een gezicht- of handtransplantatie overigens ook nog steeds.

- *Wat vragen we van een levende nierdonor?* Met de toename van vraag om organen wordt social media vaker ingezet om op zoek te gaan naar een donor. Voorlichting voor de ontvangers en potentiële donoren blijft van groot belang. Voorlichting kan om te beginnen via het internet, bijv. de mooie donatiewebsite van de Nederlandse Transplantatiestichting met informatieve illustraties, maar van de professionals in de ziekenhuizen wordt ook meer gevraagd om informatie te geven. Hier moeten de ziekenhuizen zich op voorbereiden. Iemand die een nier via social media aanbiedt kan gevraagd worden, of deze, als de ontvanger niet passend is, ook als altruïst een nier aan een onbekende zouden willen afstaan. Belangrijk is dat er geen druk op welke potentiële donor dan ook wordt gelegd, het blijft een medisch niet noodzakelijke vrijwillige ingreep. Daarnaast is besproken hoever de autonomie van de donor gaat en van het professionele team.

De actieve participatie van de rond 50 deelnemers bij het ochtend- en het middagprogramma demonstreerde een gevoel van eensgezindheid in het streven naar grote zorgvuldigheid in de vragen die we aan (nabestaanden van) potentiële donoren stellen.

Namens de MEC,
André Broeks
Mike Bos
Karlien Cransberg
Michael Kuiper
Karlijn van der Pant
Marion Siebelink, voorzitter

Landelijk Overleg Nier Transplantatie (LONT)

Doel

Het Landelijk Overleg Niertransplantatie (LONT) heeft als doel om gevraagd en ongevraagd advies uit te brengen richting de NTS en de NTV over (niergerelateerde) beleidsmatige vraagstukken én om een goede afstemming te behouden over in Nederland lopende projecten en onderwerpen. Hierbij kan gedacht worden aan het definiëren van veldnormen, het harmoniseren van protocollen, het formuleren van kwaliteitsbeleid en de opzet en voortgang van wetenschappelijk onderzoek. De vergadering speelt een essentiële rol in de vaststelling en uitvoering van beleid gericht op niertransplantatie in Nederland. De vergadering komt twee keer per jaar bijeen; indien gewenst vaker.

Leden

Vanuit ieder centrum heeft een niertransplantatiechirurg en een nefroloog zitting in het LONT. Tevens worden de NTV en de NTS vertegenwoordigd.

<i>Voorzitter</i>	<i>S. Berger, UMCG</i>
<i>Secretaris</i>	<i>R. van Eechoud, NTS</i>
<i>AMC</i>	<i>F. Bemelman, nefroloog</i>
	<i>M. Idu, chirurg</i>
<i>MUMC</i>	<i>M. Christiaans, nefroloog</i>
	<i>G.W. Schurink, chirurg</i>
<i>Erasmus MC</i>	<i>J. van de Wetering, nefroloog</i>
	<i>D. Kimenai, chirurg</i>
<i>LUMC</i>	<i>A. de Vries, nefroloog</i>
	<i>V. Huurman, chirurg</i>
<i>Radboudumc</i>	<i>L. Hilbrands, nefroloog</i>
	<i>J. van der Vliet, chirurg (tot en met maart 2018)</i>
	<i>P. Poyck, chirurg (vanaf maart 2018)</i>
<i>UMCG</i>	<i>J.S. Sanders, nefroloog</i>
	<i>R. Pol, chirurg</i>
<i>UMCU</i>	<i>A. van Zuilen, nefroloog</i>
	<i>R. Toorop, chirurg</i>
<i>VUmc</i>	<i>A. Nurmohamed, nefroloog</i>
	<i>A. Hoksbergen, chirurg</i>
<i>Kindercentra</i>	<i>K. Cransberg, kindernefroloog</i>
<i>Vertegenwoordiger NTV</i>	<i>M. Reinders, nefroloog</i>
<i>Vertegenwoordiger NTS</i>	<i>B. Haase-Kromwijk, directeur</i>

Toehoorders

<i>HLA WN</i>	<i>B. Hepkema, immunoloog</i>
<i>WTCN</i>	<i>T. Wind, transplantatiecoördinator</i>
	<i>I. Karnebeek, transplantatiecoördinator</i>
<i>Werkgroep coördinatoren nierdonatie bij leven</i>	<i>R. Dam, coördinator nierdonatie bij leven</i>
<i>Vertegenwoordiger perifere nefrologen</i>	<i>R. van den Dorpel, nefroloog</i>

Besproken onderwerpen en afspraken in 2018

Het LONT is in 2018 twee keer bijeengekomen; op 14 maart en 5 oktober. Daarnaast is op 15 juni een vergadering geweest met één vertegenwoordiger per centrum.

Onderstaand volgt een opsomming van de belangrijkste thema's die in 2018 zijn besproken:

- **Protocollen**
 - De richtlijnenwerkgroep van het LONT heeft verder gewerkt aan de ontwikkeling van uniforme protocollen voor de niertransplantatiezorg in Nederland. Voor de helft van de richtlijnen is in het najaar een conceptversie gereed gekomen. Momenteel wordt feedback op de concepten verzameld, onder meer van patiëntenorganisaties. Van het tweede deel van de richtlijnen zijn naar verwachting in de loop van 2019 de eerste concepten gereed.

- **Onderzoek**
 - In het najaar van 2018 heeft ZONmw een subsidie van 1,2 miljoen euro toegekend voor een landelijk onderzoek bij oudere ontvangers van een transplantaatnier. Zeven van de acht Nederlandse transplantatiecentra doen mee aan de studie, die zes jaar zal lopen. In de trial worden de uitkomsten bij standaard immunosuppressie vergeleken met een lage dosis immunosuppressie. Naar verwachting worden in de eerste helft van 2019 de eerste patiënten gevraagd om deel te nemen aan het onderzoek.

- **Dataverzameling**
 - LONT, NTS en Nefrovisie hebben verder gewerkt aan een gezamenlijke jaarrapportage met de belangrijkste gegevens over nierfunctievervangende behandeling in Nederland. Eind 2018 is de rapportage voor het jaar 2018 verschenen. In 2019 bespreekt het LONT hoe de rapportage kan worden verbeterd en uitgebreid.
 - Het LONT en de NTS hebben in 2018 aandacht besteed aan de kwaliteit van de dataregistratie. Hierin bleken verschillen te bestaan tussen de centra. Deze verschillen zijn in het LONT inzichtelijk gemaakt en besproken. Alle centra hebben zich gecommitteerd aan het verbeteren van de kwaliteit. De NTS en het LONT blijven in 2019 de kwaliteit monitoren.

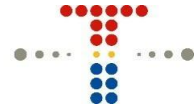
- **Machinepreservatie**
 - Vanaf 2016 is hypotherme niet-geoxigineerde machineperfusie de standaard preservatiemethode voor nieren gedoneerd in Nederland. In 2018 is er door de werkgroep machinepreservatie, de centra en de NTS gewerkt om de benodigde data te verzamelen voor de evaluatie van het effect van de invoering van machinepreservatie. Vervolgens is een eerste analyse uitgevoerd. Er is een beperkte afname van de DGF (delayed graft function) geconstateerd. Het project wordt in 2019 voortgezet. Hiervoor is financiering toegekend door de zorgverzekeraars.

- **Levende nierdonatie**
 - De werkgroep communicatie donatie bij leven heeft in samenwerking met de NTS gewerkt aan betere informatievoorziening over donatie bij leven op de website van de NTS. Er zijn onder meer animaties ontwikkeld over verschillende aspecten van donatie bij leven.

- **Cross-over**
 - Eind 2018 is de eerste fase van de nieuwbouw van de cross-overapplicatie afgerond. De oude applicatie voldeed niet meer aan de behoefte van de NTS en de centra. De nieuwe applicatie bestaat uit een digitaal portaal waar de centra, het Referentielaboratorium Leiden en de NTS in werken. In 2019 kunnen centra via dit portaal donor-ontvangerparen aanmelden voor de

- cross-over, de status van de cross-overronde volgen en ontvangen zij digitaal de uitslag.
- Het Erasmus MC heeft in 2017 een allocatieprogramma ontwikkeld waarin alle alternatieven voor directe donatie, zoals cross-over, ABOi en HLAi, worden gecombineerd. een pilot gedraaid met dit computerised integration of alternative transplantation programs (CIAT). In 2018 is met het EMC, de NTS en het LONT besproken of dit programma landelijk geïmplementeerd kan worden. Deze gesprekken worden in 2019 voortgezet.
- In 2018 heeft de NTS een vernieuwde versie van de landelijke brochure cross-over nierdonatie opgesteld en verspreid.
- **ETKAC**
 - In de ETKAC wordt al enige tijd gesproken over de invoering van een nieuw allocatiesysteem. Het LONT blijft de ontwikkelingen op de voet volgen. In het najaar is de ET uitgenodigd om toelichting te geven op de voortgang van het proces. Het LONT heeft het verzoek herhaald om in het voorstel voor het nieuwe allocatiesysteem mogelijkheden voor een vangnet op te nemen, voor groepen die na invoering van het nieuwe systeem veel extra wachttijd blijken te krijgen. Tevens vindt het LONT het belangrijk dat de consequenties van het nieuwe systeem voor de wachttijden van de individuele patiënt inzichtelijk gemaakt kunnen worden.
- **Pancreas**
 - In 2018 is een vervolg gegeven aan het overleg met NTS, LUMC en UMCG over donatie en transplantatie van pancreas(eilandjes). Het doel van dit overleg is om te onderzoeken hoe meer patiënten kunnen worden geholpen met een pancreastransplantatie. In 2018 is er aandacht geweest voor verbetering van de dataverzameling en scholing op het gebied van uitname. In 2019 wordt een vervolg gegeven aan dit overleg om de resultaten te bespreken.

JAARVERSLAG LORUT 2017

Doel

Het Landelijk Overleg Uitname Teams (LORUT) richt zich op inhoudelijke vraagstukken ten aanzien van orgaanuitname bij postmortale donoren. De vergadering komt tenminste twee keer per jaar fysiek samen en indien gewenst vaker (al dan niet telefonisch).

Leden

Ieder zelfstandig uitnameteam (ZUT) wordt vertegenwoordigd door de supervisor van de uitnamechirurgen of diens aangewezen plaatsvervanger. Sinds 2018 zijn 3 anesthesiologen toegetreden tot het LORUT; uit iedere ZUT-regio 1. De thoraxchirurgen en intensivisten worden landelijk vertegenwoordigd. Drie transplantatie coördinatoren (TC's), Eurotransplant en een vertegenwoordiger van de NTS nemen deel aan de vergadering als toehoorder. In 2018 zag de samenstelling van het LORUT er als volgt uit:

<i>Voorzitter</i>	<i>A.E. Braat, chirurg LUMC, per 13 maart 2018 opgevolgd door W.N. Nijboer, chirurg LUMC</i>
<i>Secretaris</i>	<i>K.M. Ooms-deVries, NTS</i>
<i>Uitnameteam MUMC</i>	<i>C.H.C. DeJong, chirurg; per 1 april opgevolgd door M. van der Poll, chirurg-intensivist</i>
<i>Uitnameteam ErasmusMC</i>	<i>J. de Jonge, chirurg</i>
<i>Uitnameteam LUMC</i>	<i>W.N. Nijboer/A. Baranski, chirurg</i>
<i>Uitnameteam UMC St. Radboud</i>	<i>J.A. van der Vliet, chirurg, per 1 maart opgevolgd door M. van der Jagt, chirurg</i>
<i>Uitnameteam UMCG</i>	<i>R.A. Pol/H.S. Hofker, chirurg</i>
<i>Thoraxchirurgen</i>	<i>M.E. Erasmus, vertegenwoordiger LOTTO</i>
<i>Intensivisten</i>	<i>N.P. van der Kaaij, vertegenwoordiger LOTTO</i>
<i>Toehoorder namens Eurotransplant</i>	<i>J.P.C. Sonneveld, intensivist-anesthesioloog Isala Kliniek</i>
<i>Toehoorder namens TC's</i>	<i>S. Vogelaar, hoofd medische zaken</i>
	<i>M.J.J. Sperber (west NL), per 1 maart opgevolgd door J.A.M. Hagenaar (west NL)</i>
	<i>W. Hordijk (oost NL)</i>
	<i>R. Berends (noord NL) vanaf 1 september opgevolgd door M. Danhof (noord NL)</i>
<i>Toehoorder namens NTS</i>	<i>B. Schaefer, manager Beleid- en Orgaancentrum</i>

Besproken onderwerpen en afspraken in 2018

Het LORUT heeft een druk jaar achter de rug met 5 bijeenkomsten. De samenstelling van deze bijeenkomsten varieerde. Er vonden 3 reguliere bijeenkomsten plaats met de gehele samenstelling. In mei 2018 was een aparte bijeenkomst met alleen de supervisoren van de uitnameteams en in november 2018 met zowel LORUT leden als (coördinerend) donatie-intensivisten. Hoewel de nadruk in 2018 lag op de kwaliteit van de orgaanuitname (met name de duur van de leveruitname), zijn er uiteraard diverse andere onderwerpen behandeld welke in voorliggend verslag worden weergegeven.

Samenstelling LORUT

- Tijdens de LORUT vergadering van maart 2018 heeft dr. A.E. Braat de voorzittershamer overgedragen aan dr. W.N. Nijboer.
- Sinds oktober 2018 zijn 3 anesthesiologen van de ZUT-regio's toegetreden tot het LORUT en is het aantal transplantatiecoördinatoren uitgebreid van 2 naar 3.

Kwaliteit uitnamechirurgie

- In de LORUT vergadering van maart 2018 is de brief van de levertransplantatiecentra besproken. Hierna zijn de hepatectomietijden uitgebreid onderwerp van aandacht geweest. Er hebben telefonische vergaderingen plaatsgevonden, 2 aparte (video) conferenties met uitnameteams en een bijscholings-

moment 'Uitnamechirurgie' voor alle gecertificeerde uitnamechirurgen. In de maanden april, mei en juni zijn DCD-leverdonatieprocedures standaard uitgevoerd in aanwezigheid van een gecertificeerde uitnamechirurg die tevens levertransplantaties verricht. De hepatectomie-, nefrectomie- en pancreatectomieduren zijn sinds het voorjaar van 2018 significant afgenomen zonder dat dit ten koste ging van de uitnamekwaliteit. De resultaten van de toegepaste interventies worden gepresenteerd tijdens het Bootcongres 2019.

- Het LORUT monitort sinds 2018 periodiek de uitnameduur van abdominale organen. Er is gesproken over een standaard 'monitor orgaanuitname', waarvan de indicatoren nader zullen worden vastgesteld in 2019.
- Per 1 juli 2018 is het nieuwe 'protocol post mortem donor organ procurement' geïmplementeerd. Het voormalige hoofdstuk 9 van de Eurotransplant Manual ligt ten grondslag aan dit nationale uitnameprotocol.
- Binnen het LORUT zijn dr. A. Baranski en drs. H.S. Hofker aangesteld aan Scholingscommissie. Zij richten zich op de initiële opleidingsvereisten om gecertificeerd uitnamechirurg te worden, zijn betrokken bij een nieuwe e-learning uitnamechirurgie, alsook bij de (nieuw ingevoerde) standaard nascholing voor gecertificeerde uitnamechirurgen.

Orgaanperfusie

- In 2018 is in opdracht van het Ministerie van VWS een 'nationaal plan orgaanperfusie' opgesteld. In dit plan worden alle activiteiten op het gebied van machinale perfusie benoemd die de komende jaren tot uitvoering worden gebracht. Met name de activiteiten op het gebied van Normotherme Regionale Perfusie (NRP) zijn binnen het LORUT besproken.

Algemeen

- Sinds 1 juli 2018 hebben 3 zelfstandige uitnameteams tegelijkertijd dienst in 3 uitnameregio's. De drie aangewezen ZUT standplaatsen Rotterdam, Groningen en Nijmegen werken hierbij samen met Leiden en Maastricht. Tegelijk met de implementatie van de nieuwe uitnameregio's is ook de financiering van de Zelfstandige Uitnameteams gewijzigd. Alle kosten die gepaard gaan met orgaanuitnameprocedures zijn opgenomen in een nieuwe beschikbaarheidsbijdrage voor post mortem orgaanuitname. Het LORUT monitort de gevolgen van deze nieuwe uitnameregio's nauwlettend. Na 1 jaar (juli 2019) vindt een evaluatie plaats.
- In november 2018 heeft een gezamenlijk overleg plaatsgevonden met (coördinerend) donatie intensivisten. Deze bijeenkomst werd door alle betrokkenen zeer gewaardeerd. Er is onder andere gesproken over het moment waarop de switch-off cq. uitnameprocedure wordt gepland, DCD long- en hartdonatie, donormanagementgoals, (auto)resuscitatie.
- In samenwerking met het RadboudUMC is het protocol 'handdonatie' besproken. Indien een geschikte handarmdonor wordt gevonden, zal worden samengewerkt tussen het handenteam uit het RadboudUMC en het ZUT in de betreffende regio.
- De norm om het certificaat 'uitnamechirurg' te behouden is besproken. In afwachting van de evaluatie van de nieuwe uitnameregio's blijft dit onderwerp terugkeren tijdens de LORUT vergaderingen.
- De achtergrond van huidige uitname- en transplantatiechirurgen varieert. Voor een aantal specialismen telt een (nier)uitname en/of transplantatie niet mee als verrichting voor het behoud van het certificaat. Er bestaat geen aparte vereniging voor uitname- en transplantatiechirurgen. De eerste gesprekken zijn gevoerd met de Nederlandse Vereniging voor Heelkunde om te bekijken hoe uitname- en transplantatiechirurgen zich kunnen verenigen.

Landelijk Overleg Transplantatie Thoracale Organen (LOTTO)

Leden:

Voorzitter	R. Hoek, longarts
Secretaris:	E.T.M. Schiks (NTS)
UMCG	M.E. Erasmus, thoraxchirurg W. van der Bij, internist K. Damman, cardioloog
UMCU	N. de Jonge, cardioloog N.P. van der Kaaij, thoraxchirurg H.D. Luijk, longarts
Erasmus MC	R. Hoek, longarts K. Caliskan, cardioloog J.A. Bekkers, thoraxchirurg

De LOTTO is in 2018 drie keer bij elkaar geweest. Daarnaast hebben er twee separate long-overleggen plaatsgevonden.

Algemeen

Een vertegenwoordiging van de HLA-labs heeft een presentatie gegeven over de ontwikkelingen in de technologie van de HLA-typering. De oplopende transportkosten voor ophaalprocedures in het buitenland zijn besproken.

Long

Er hebben twee separate longoverleggen plaatsgevonden, waar longartsen en chirurgen wordt gesproken over specifieke over longitems. Het doel hiervan is een betere, meer inhoudelijke samenwerking op longtransplantatie in Nederland. O.a. immunisatiebeleid, gebruik EVLP, onderzoeken bij een potentiële longdonor en de mogelijkheid voor gezamenlijk onderzoek zijn besproken. De longoverleggen zijn een voorbereiding op de LOTTO-vergadering.

Afgelopen jaar is er gewerkt aan een jaarverslag voor patiënten, om hen meer inzicht te geven in de ontwikkelingen in de wachtlijst. Een eerste versie hiervan wordt begin 2019 opgeleverd.

Het document met LAS-parameters, zoals opgesteld door de EThAC, is in de LOTTO besproken en goedgekeurd. Op basis van dit document worden in 2019 audits uitgevoerd.

Het UMCG is gestart met een pilot voor extended DCD donatie.

Hart

In 2018 is het implementatietraject voor de DCD-hartdonatie gestart. Daarnaast hebben alle Nederlandse centra zich aangemeld voor second line rescue aanbiedingen. Er is er voor de harten een eerste concept van een jaarverslag voor patiënten gemaakt.

In de EThAC wordt momenteel gesproken over de herziening van de HU-criteria.

Uitname

In samenwerking met de LORUT is in 2018 een uitnameprotocol opgeleverd, waarin ook de uitname van thoracale organen wordt beschreven. In samenwerking met het LORUT zijn aanvullende afspraken gemaakt over volgorde van uitname bij multi-orgaan DCD donoren. In 2018 zijn (bijna) alle TC's in Nederland opgeleid voor perfusie van thoracale organen.

Landelijke Overleg Levertransplantatie (LOL)

Leden:

Voorzitter	A.P van den Berg, hepatoloog
Secretaris:	E.T.M. Schiks (NTS)
UMCG	R.J. Porte, chirurg R. Scheenstra, kinderhepatoloog
LUMC	J. Dubbeld, chirurg B. van Hoek, hepatoloog
Erasmus MC	W. Polak, chirurg S. Darwish Murad, hepatoloog

De LOL is in 2018 twee keer bijeengewees.

Algemeen

Er heeft een wisseling van secretaris en een wisseling van voorzitter plaatsgevonden. Dr. Metselaar is gestopt als lid van het LOL en heeft dr. Darwish Murad als zijn opvolger aangewezen.

Machine perfusie

Elk LOL-vergadering is een update gegeven over de lever machineperfusie trajecten die lopen voor levers in Nederland. In 2018 zijn het Erasmus MC en het LUMC gezamenlijk gestart met het NRP-project. De COR-NMP-trail in Groningen heeft zijn inclusies gereed.

Donorhepatectomietijd

De drie levertransplantatiecentra hebben begin 2018 zorgen geuit over de lange donorhepatectomietijden en de grote verschillen tussen vijf ZUT-centra. Het LOL heeft aangedrongen op korte termijn interventies. In het najaar van 2018 zijn deze interventies tijdens de vergadering besproken en heeft het LOL haar complimenten uitgesproken over de mooie resultaten die door de samenwerking tussen de ZUT's bereikt zijn.

SE Biliaire Sepsis

ET heeft ontdekt dat de SE voor biliaire sepsis niet goed is ingebouwd, waardoor deze patiënten voordeel hebben ontvangen. Het LOL is hier tijdens de vergadering over geïnformeerd en heeft uitspraak gedaan over de wenselijke vervolgstappen.

HCC

ET heeft verschillende consensusbijeenkomsten georganiseerd over HCC. Hierbij is vooral gesproken over patiënten die buiten de Milaancriteria vallen, maar wel baat hebben bij een transplantatie. Het doel van deze consensusbijeenkomsten is om de juiste mensen met HCC te transplanteren. De schaarste aan organen maakt dat niet iedereen getransplanteerd kan worden. Een internationale studiegroep buigt zich eveneens over dit onderwerp. Binnen het LOL wordt verbinding tussen deze parallellen trajecten gecreëerd.

Protocol Selectie en Indicatie

In de LOL-vergadering is gesproken over de status van het protocol Selectie en Indicatie. Er zijn afspraken gemaakt over de procedure wanneer een centrum gemotiveerd wil afwijken van dit protocol.

Nieuwe werkwijze beheercommissie

De nieuwe werkwijze van de beheercommissie is besproken.

Rapportage

Het LOL heeft een principe uitspraak gedaan om ook toe te willen werken naar rapportages van de levercentra om – in eerste instantie – binnen het LOL te bespreken. Hiertoe wordt in 2019 een eerste aanzet gedaan.

Werkgroep Transplantatie Coördinatoren Nederland (WTCN)

Jaarverslag Werkgroep TransplantatieCoördinatoren Nederland (WTCN) 2018

Visie

Visie WTCN:

De Werkgroep Transplantatiecoördinatoren Nederland verenigt de transplantatiecoördinatoren, die post-mortale orgaandonatie, orgaanaanbod en weefseldonatie bij volwassenen en kinderen als specialisme hebben, om te komen tot een verdere professionalisering van de transplantatiecoördinatoren en het verbeteren van de kwaliteit en continuïteit van de geboden zorg.

Doel WTCN:

De Werkgroep Transplantatiecoördinatoren Nederland is een organisatie voor en door transplantatiecoördinatoren, stevig verankerd en laagdrempelig benaderbaar voor de stakeholders binnen het donatie- en transplantatieveld. De organisatie speelt een rol in het uniformeren en verbeteren van de zorg volgens de laatste inzichten en het opleiden en up to date houden van de expertise van de transplantatiecoördinatoren.

Bestuur

Voorzitter	Willy Rensen (AMC)
Secretaris	Ilse Karnebeek (Radboudumc)
Penningmeester	Patrick de Hoogt (MUMC+)

Leden

Binnen de WTCN bestaan 4 secties, te weten

1. Donatieproces
2. Profilering & Netwerk
3. Wetenschappelijk onderzoek
4. Opleiding & Deskundigheidsbevordering

Vanuit behoefte van het werkveld en de stakeholders is per juni 2018 een ICT commissie toegevoegd aan de WTCN.

De WTCN kenmerkt zich door een hoge participatie van de transplantatiecoördinatoren, te weten 94,3%. Zij zijn allen binnen een van de secties actief.

Besproken onderwerpen en afspraken in 2018

In begin 2018 heeft er een bestuursverandering plaatsgevonden in verband met personele wisselingen.

Dit jaar heeft voor het bestuur in het teken gestaan van het verbeteren van de organisatie en communicatie.

Dit hebben we bereikt door:

- De jaarlijkse algemene ledenvergadering van 2018 stond in het teken van organisatorische, facilitaire en communicatieve knelpunten, met als resultaat implementatie van concrete veranderingen.
- Structurele financiering voor vergadermogelijkheden is gerealiseerd.
- ICT problematiek is geïnventariseerd en is problematiek is aangemerkt als urgent door opdrachtgever NTS.
- Aanspreekpunt voor de diverse verzoeken vanuit het donatie- en transplantatieveld en daarbuiten, wat heeft geleid tot het binnenhalen van diverse opdrachten voor de secties.

De secties zijn afzonderlijk van elkaar verschillende keren bij elkaar gekomen. Onderstaand volgt een opsomming van de belangrijkste thema's die in 2018 behandeld zijn per sectie:

- *Sectie Donatieproces* heeft als doelstelling het uniformeren en actualiseren van de werkprocessen binnen het gehele donatieproces vanaf donorherkenning tot transplantatie. Dit geldt ten aanzien van werkwijze, werkdocumenten, protocollen, richtlijnen en formulieren. De sectie heeft geparticipeerd en/of geadviseerd met betrekking tot aanpassing in informatievoorziening naar nabestaanden, richtlijn orgaandonatie na euthanasie, het aanmelden van een combinatie orgaan- en weefseldonor en herziening modelprotocol.

- *Sectie Profilering en netwerk* heeft als doelstelling profilering van de functie van transplantatiecoördinatoren en onderhouden en verbeteren van de relatie met de stakeholders. Zij hebben een prominente rol gespeeld in de ontwikkeling van het competentieprofiel van transplantatiecoördinatoren, stakeholders analyse voor de WTCN, organisatie van een parallelsessie voor transplantatiecoördinatoren en andere geïnteresseerden tijdens het bootcongres, organisatie landelijk nefrologen overleg en het uitbrengen van de TC-connect waarin alle transplantatiecoördinatoren geïnformeerd worden over de laatste ontwikkelingen.
- *Sectie Wetenschappelijk onderzoek* heeft als doelstelling professionalisering van de functie van de TC bij wetenschappelijk onderzoek. Het gaat hier om onderzoek verricht bij orgaandonoren waarbij de TC een adviserende- en/of initiërende rol heeft in praktijkgericht donatie- en transplantatiegericht onderzoek, met als doel het donatieproces te verbeteren. De sectie is betrokken geweest bij de ontwikkeling van het formulier donorscreening zodat alle transplantatiecoördinatoren op een uniforme en gestructureerde manier de donor in kaart brengen en hebben een toestemmingsformulier voor wetenschappelijk onderzoek ontwikkeld. De sectie onderhoudt en beheert een overzichtsbestand voor de transplantatiecoördinatoren van alle lopende onderzoeken en onderzoeksprotocollen. Vanuit de sectie Wetenschappelijk onderzoek neemt een lid deel aan de commissie wetenschappelijk onderzoek op donororganen geïnitieerd vanuit NTS.
- De *sectie Opleiding en Deskundigheidsbevordering* heeft als doelstelling de deskundigheid van de transplantatiecoördinatoren te bevorderen, die donatieprocedures begeleiden tijdens de verschillende fasen van het donatieproces. Daarnaast is deze sectie verantwoordelijk voor het ontwikkelen en onderhouden van een uniform inwerksysteem voor startende transplantatiecoördinatoren. De sectie heeft dit jaar drie onderwijsdagen georganiseerd waarvan twee met vakinhoudelijke onderwerpen en één onderwijsdag waarbij de nadruk lag op communicatie. Daarnaast waren zij verantwoordelijk voor de scholing van thoracale perfusie voor alle transplantatiecoördinatoren van regio zuid/oost. Het landelijk inwerkplan voor nieuwe transplantatiecoördinatoren is op bepaalde punten herzien. Er zijn eerste stappen gezet tot het invoeren van een portfolio en accreditatiesysteem voor de transplantatiecoördinatoren.
- Dit jaar is de ICT commissie opgericht. Deze commissie is eerste aanspreekpunt voor zowel de transplantatiecoördinatoren als de NTS. Op dit moment hebben zij een coördinerende functie binnen de teamsites. Daarnaast werken zij mee aan het ontwikkelen van een nieuwe donorstatus waarbij zowel de procedure als de administratie gebundeld kan worden en in één systeem bewerkt en opgeslagen kan worden. Hierbij kunnen bijzonderheden ten aanzien van de procedure ook gemeld worden en is er een duidelijke verslaglegging indien achteraf de proceduredetails moeten worden bekeken.

Naast projecten die binnen de secties zijn uitgevoerd, zijn er vanuit de WTCN tevens initiatieven en verzoeken geweest die de secties overstijgen, te weten:

- Deelname aan het ontwikkelen van de kwaliteitsstandaard donorzorg in samenwerking met VWS en NTS.
- Nieuwe organisatie van donatie, met focus op de nieuwe invulling van de donatieprofessional in samenwerking met de NTS.
- Advies uitbrengen over de start-stoptijden van de dienst van de transplantatiecoördinatoren.
- Project orgaandonatie bij kinderen. De behoefte en wensen van het werkveld zijn in kaart gebracht en geanalyseerd wat heeft geleid tot aanpassingen in werkwijze.